

พระราชกรณียกิจด้านการพัฒนาแหล่งน้ำ

พระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงทราบด้วยพระเนตรพระกรรณ ถึงปัญหาความทุกข์ยากของราษฎรมาตั้งแต่ยังทรงพระเยาว์จากการตามเสด็จสมเด็จพระบรมชนกนาถ และสมเด็จพระบรมราชชนนี ออกเยี่ยมเยียนพสกนิกรทุกภูมิภาคของประเทศไทย ทรงพระวิริยะอุตสาหะเอาพระราชหฤทัยใส่ในการเรียนรู้ตามรอยพระยุคลบาท สมเด็จพระบรมราชบุพการี ด้วยทรงตระหนักถึงพระราชภาระอันสำคัญที่รอคอยอยู่ในภายภาคหน้า และด้วยน้ำพระราชหฤทัยอันเปี่ยมล้นด้วยพระเมตตาต่อประชาชนทุกผู้ทุกนาม และทุกหมู่เหล่า

โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริก่อเกิดด้วยพระมหากรุณาธิคุณ ต่อเนื่องยาวนานมากกว่า ๒๗ ปี ตั้งแต่ครั้งดำรงพระอิสริยยศสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ด้วยพระวิสัยทัศน์ และสายพระเนตรที่ยาวไกล โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จึงครอบคลุม ในทุกด้าน ทั้งการพัฒนาแหล่งน้ำ การพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของพสกนิกร การสาธารณสุข การศึกษา การรักษาทรัพยากรธรรมชาติ และความมั่นคงของชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พระราชกรณียกิจด้านการพัฒนาแหล่งน้ำ ทรงดำเนินตามรอยพระยุคลบาท พระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร พระบรมชนกนาถที่ทรงให้ความสำคัญกับ “น้ำ” ที่เป็นปัจจัยหลักในการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพของพสกนิกรโดย ถ้วนทั่ว เริ่มต้นจากการพัฒนาแหล่งน้ำในหลากหลายรูปแบบมาตั้งแต่ปี ๒๕๓๔ จนถึงปัจจุบัน โครงการพัฒนาแหล่งน้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริตรง ที่พระราชทานเมื่อเสด็จพระราชดำเนินไปในพื้นที่ต่าง ๆ มีจำนวน ๖๑ โครงการ ใน ๑๒ จังหวัด ทุกภูมิภาค จากหมู่บ้านชายขอบบนภูเขา ทางภาคเหนือจดหมู่บ้านในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตั้งแต่จังหวัดเชียงใหม่ ราชบุรี จันทบุรี อุตรดิตถ์ จนถึงจังหวัดนราธิวาสเพื่อช่วยพลิกฟื้นชีวิตราษฎรตามความต้องการของประชาชนและ ความเหมาะสมของสภาพภูมิประเทศ

นับจากนั้นเป็นต้นมา ในเกือบทุกครั้งที่ได้เสด็จสมเด็จพระบรมราชชนนีพันปีหลวง ทรงเยี่ยมราษฎรในพื้นที่ต่าง ๆ ขณะที่สมเด็จพระบรมราชชนนี ทรงงานด้านศิลปาชีพมักทรงแยกไปทอดพระเนตรความเป็นอยู่ของราษฎรและพระราชทานแนวพระราชดำริในการพัฒนาแหล่งน้ำ เพื่อช่วยเหลือบำบัดเบาความเดือดร้อนให้กับราษฎรในพื้นที่นั้น

โครงการพัฒนาแหล่งน้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่เกิดขึ้นตั้งแต่ครั้งดำรงพระอิสริยยศสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ครอบคลุมตั้งแต่การก่อสร้างอ่างเก็บน้ำ ฝาย แก้มลิง บ่อเก็บน้ำ ท่อระบายน้ำ ระบบส่งน้ำ และการปรับปรุงอ่างเก็บน้ำ ฝายอาคาร บังคับน้ำ ระบบและท่อส่งน้ำ ทำนบดิน การจัดหาน้ำเพื่อช่วยเหลือพื้นที่ การเกษตรและการอุปโภคบริโภคของประชาชนในรูปแบบต่าง ๆ และการพัฒนาพื้นที่แบบบูรณาการ

ทั้ง ๒๑ โครงการพัฒนาแหล่งน้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริ กระจาย อยู่ในทุกภูมิภาค คือ ภาคเหนือ มี ๖ โครงการ ใน ๒ จังหวัด เชียงราย และเชียงใหม่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวม ๑๒ โครงการ ใน ๖ จังหวัด คือ อุบลราชธานี มุกดาหาร บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ อุตรธานี และสกลนคร ภาคกลาง ที่จังหวัด ราชบุรี รวม ๖ โครงการ ขณะที่ภาคใต้ เป็นภาคที่ ได้รับพระมหากรุณาธิคุณพระราชทานโครงการมากถึง ๓๗โครงการ ใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส